

12
20

20

N_O_V_Ý_M_E_Š_N_Í_Ř_Á_D_.

Dne 3. září, ve svátek sv. Pia X., poslal kardinál Alfredo Ottaviani, bývalý prefekt Svatého Officia, Svatému Otci dopis o nové úpravě mše, k němuž byl připojen kritický rozbor nového mešního řádu, vypracovaný skupinou římských kněží. Bezpochyby proto, že nedostal žádnou odpověď, rozhodl se kardinál uveřejnit oba dokumenty s datem 15. října 1969.

I.

Svatý Otče,

když jsme prozkoumali nový mešní řád, připravený od odborníků Rady pro provedení konstituce o posvátné liturgii a když jsme o tom dlouho uvažovali a modlili se, pokládáme za svou povinnost před Bohem i před Vaší Svatostí, vznést tyto připomínky :

1. Jak dostatečně ukazuje připojený kritický rozbor, byť i velmi stručný, dílo to vybrané skupiny theologů, liturgistů a duchovních správců, nový Ordo Missae se svými novými prvky, které napovídají nebo zavínutě obsahují velmi různá hodnocení, nápadně odchyľuje v celku i v jednotlivostech od katolické theologie mše svaté, jak byla formulována na XX. zasedání Tridentského koncilu, který definitivně stanovil kánony obřadu a postavil tak nepřekročitelnou hranici proti všem bludům, které by mohly narušit toto Mysterium.

2. Pastorační důvody uváděné na obhajobu tak vážné odchylky, i kdyby mohly obstát proti důvodům naukovým, se nejví jako dostatečné. V novém mešním řádu se objevuje tolik novot a na druhé straně je tam tolik odvěkých hodnot odsunuto na vedlejší, nebo na jiné místo, jestliže se tam vůbec dostane, že to posiluje a mění v jistotu tušení-které se naneštěstí šíří v mnoha prostředích -podle něhož by bylo možno změnit nebo zamlčet pravdy, které křesťanský lid vždycky věřil, aniž by se tím spáchala zpronevěra na posvátném pokladu nauky, s nímž je katolická víra navěky spojena. Nedávné reformy dostatečně ukázaly, že další změny v liturgii nebudou moci být provedeny bez vrcholného rozladění věřících, kteří už teď projevují, že jsou jim nesnesitelné a nesporně zmenšují jejich víru. Ve valné části kléru se to projevuje mučivou krizí svědomí, o níž se nám dostává denně nespočetných důkazů.

3. Jsme přesvědčeni, že tyto úvahy podnícené důraznými hlasy pastýřů i stád, nutně najdou ohlas v otcovském srdci Vaší Svatosti, které je tak starostlivé o duchovní

potřeby dítek Církve. Podřízení, pro jejichž dobro se vydává zákon, měli vždycky právo, ba i povinnost žádat s otcovskou důvěrou zákonodárce, aby odvolal zákon, který se naopak projevuje jako škodlivý.

Proto důtklivě prosíme Vaši Svatost, aby nám v této době, kdy čistota víry a jednotě Církve jsou tak krutě napadány a ocitají se v neustále rostoucím nebezpečí, nebyla brána možnost uchýlovat se i nadále k dokonalému a plodnému římskému misálu svatého Pia V., který Vaše Svatost tak vřele chválí a který je tak hluboce ctěn a milován v celém katolickém světě.

Alfredo Card. Ottaviani

Antonio Card. Bacci.

Přeložil prof. O.A. Tichý.

II.

Stručný kritický rozbor nového mešního řádu.

V říjnu 1967 se hlasovalo na biskupské synodě v Římě o pokusném zavedení tak zvané "normativní mše", kterou navrholo "Consilium ad exsequendam Constitutionem de Sacra Liturgia". Tato nová mše vyvolala mezi účastníky synody značné rozpaky. Ze 184 hlasů bylo 43 proti / non placet/, 62 bylo odevzdáno s četnými a závažnými výhradami / secundum modum/ ; 4 se zdrželi hlasování. Světový tisk psal, že synoda odmítla novou mši. Jeden časopis charakterisoval nový obřad takto : " . . chce se tu udělat z celé theologie mše " tabula rasa". V podstatě se tu blížíme protestantské theologii, která zavrhlá mešní oběť."

V novém mešním řádu, který byl vyhlášen apoštolskou konstitucí " Missale romanum ", bohužel nacházíme tutéž "normativní mši", v podstatě nezměněnou. Zdá se, že mezi tím nebyly biskupské konference v této věci vůbec dotazovány.

Apoštolská konstituce potvrzuje, že dosavadní misál, zavedený od sv. Pia V. dne 13.VII.1570, který však z velké části pochází už z doby Řehoře Velikého a z dob ještě starších, byl po čtyři století normou pro slavení mešní oběti kněžími latinského obřadu, byl zaveden ve všech zemích a " nesčetní svatí mužové z něho čerpali a živili svou zbožnost a lásku k Bohu ". Přesto prý je nutná tato reforma, která tento misál vyřazuje z užívání, poněvadž

" v této době se začala v křesťanském lidu mocně rozmáhat snaha pěstovat posvátnou liturgii." Toto tvrzení obsahuje závažný dvojsmysl. Kdykoliv se totiž tato touha projevila, začalo to vždycky tím, že lid - zejména zásluhou velkého Pia X. - začal objevovat původní a věčné poklady své liturgie. Lid totiž naprosto nikdy nechtěl změněnou nebo zkomolenou liturgii, aby jí lépe rozuměl. Spíše toužil po tom, aby lépe pochopil neměnitelnou liturgii; nikdy si nepřál, aby se změnila. Římský misál sv. Pia V. byl ve zbožné úctě a přirostl k srdci kněžím i laikům. Není možno pochopit, proč by měl být pojednou na překážku lepší účasti a hlubšímu pochopení posvátné liturgie a přes všechny uznávané výhody pojednou nebyl shledán vhodným, aby nadále živil liturgickou zbožnost křesťanského lidu.

Nelze pochopit důvody, proč se zákonem zavádí táž "normativní mše", která byla biskupskou synodou vlastně odmítnuta a dnes se nám předkládá a ukládá jako nový mešní řád, ačkoliv nikdy nebyla předložena k posouzení biskupským konferencím. Kromě toho lid / zejména ne v misijích / nikdy nežádal nějakou reformu mše, která by přerušovala neměnnou tradici v Církvi od 4. až 5. století, jak sama konstituce uznává. Poněvadž tu není žádných pohnutek k podpoře této reformy, není tu zřejmě žádný rozumový důvod, který by ji učil katolickému lidu přijatelnou. Podrobné zkoumání nového mešního řádu objevuje takové změny, že jej lze hodnotit stejně jako "normativní mši". Obě by mohly v mnoha směrech uspokojit i ty nejmodernističtější protestanty.

D e f i n i c e m š e .

Na počátku II. kapitoly nového mešního řádu "De structura missae" / § 7. / se mše definuje takto: "Večeře Páně neboli mše, je posvátné shromáždění lidu Božího za předsednictví kněze ke slavení památky Páně. Proto o místním shromáždění církve svaté zvláštním způsobem platí Kristovo zaslíbení: Kde jsou dva nebo tři shromáždění ve jménu mém, tam jsem uprostřed nich / Mat. 18, 20 /". Definice mše se tedy omezuje na jakousi "hostinu", což se neustále opakuje. Tato "hostina" se vyznačuje tím, že je to shromáždění za předsednictví kněze a že se tu má slavit památka našeho Pána a toho, co činil na Zelený čtvrtek. Nic z toho nenaznačuje ani skutečnou přítomnost ani skutečnou oběť ani svátostnou moc konsekrujícího kněze ani nejvnitřnější hodnotu eucharistické oběti, která naprosto nezávisí na přítomnosti shromáždění. Rovněž tu není zmíněna žádná dogmatická hodnota, která je pro mši podstatná a která tvoří skutečnou a pravou definici mše. Toto úmyslné vynechání vyjadřuje, že tyto hodnoty jsou "překonány", což se prakticky rovná jejich popření.

Ve druhé části téhož § 7. se tato závažná dvojsmyslnost ještě zhoršuje tvrzením, že zmíněné zaslíbení Kristovo

/ " kde jsou dva nebo tři . . / platí vynikajícím způsobem pro toto shromáždění. Tento příslib, který se vztahuje pouze na duchovní přítomnost Kristovu skrze jeho milost, se tu kvalitativně ztotožňuje s přítomností fyzickou, podstatnou, svátostnou a eucharistickou.

Následuje rozdělení mše na bohoslužbu slova a eucharistickou liturgii, při čemž se tvrdí, že se při mši prostírá " stůl Božího slova" stejně jako " těla Kristova ", aby věřící byli " poučeni a občerstveni". To je ovšem naprosto falešné a nelegitimní připodobňování obou částí liturgie, jakoby to byly jen dvě známení téže symbolické hodnoty. K tomu se ještě vrátíme. Jsem tu také různá pojmenování mše, každé z nich poměrně přijatelné, avšak všechny je nutno odmítnout proto, že se jich užívá zřejmě ve smyslu naprostém a odděleném. Uvádíme některé z nich : *Actio Christi et populi Dei*, *Coena dominica sive Missa*, *Convivium Paschale*, *Communis participatio mensae Domini*, *Memoriale Domini*, *Precatio Eucharistica*, *Liturgia verbi et liturgia eucharistica* atd.

Je až příliš zřejmé, že se s pravou posedlostí zdůrazňuje hostina a vzpomínková slavnost proti nekřivavému obnovování oběti kalvarské. Rovněž výraz " *Memoriale Passionis et Resurrectionis Domini* " je nepřesný, poněvadž mše je výlučně památkou oběti, která je samá v sobě vykupitelská, kdežto zmrtvýchvstání jest jejím plodem. Později uvidíme, jak soustavně jsou takové dvojsmysly obnovovány a posilovány v samotné konsekrační formulaci a vůbec v celém novém mešním řádu.

Ú č e l m š a e .

1. Nejvyšším a posledním účelem je oběť chvály Nejvyšší Trojici podle výslovného Kristova vyjádření o jeho praprávní záměru vlastního Vtělení : " *Ingrediens mundum dicit : Hostiam et oblationem noluisti ; corpus autem aptasti mihi* " /Žalm 40., 7 - 9, v listě Židům 10,5/. Toto účelové zaměření zmizelo z ofertoria s modlitbou " *Suscipe, Sancta Trinitas .* ", ze závěru mše s modlitbou " *Placeat Tibi, Sancta Trinitas* ", jakož i z preface, již už nebude v nedělním cyklu preface o Nejvyšší Trojici, která zůstane omezena na svátek Nejvyšší Trojice, bude se tedy říkat jen jednou do roka.

2. Nejbližší účel je smírná oběť. I tento účel je znehodnocen, neboť nový mešní řád zdůrazňuje živění a posilování přítomných, nikoli odpuštění hříchů pro živé i mrtvé. Kristus ustanovil tuto svátost při poslední večeři a dal sebe sama za oběť, aby nás sjednotil se svým stavem obětiny. Toto pak předchází požívání a má samo o sobě plnou vykupitelskou hodnotu. Když se to pak aplikuje na nekřivavé opakování oběti na kříži, znamená to, že lid, který se

účastní mše, není nucen svátostně přijímat.

3. Immanentní účel. Ať už je povaha oběti jakákoliv, je rozhodující, aby byla Bohu příjemná a přijatelná a byla od Něho také přijata. Ve stavu dědičného hříchu by vlastně žádná oběť "neměla nárok, aby byla přijata. Jediná oběť, která má toto právo, jest oběť Kristova. V novém mešním řádu je tato myšlenka znetvořena a z oběti se stává jakási výměna darů mezi člověkem a Bohem. Člověk přináší chléb a Bůh jej mění v "chléb života". Člověk přináší víno a Bůh je mění v "duchovní nápoj". Vyjadřuje to modlitba: "Benedictus es, Domine Deus universi, quia de tua largitate accepimus panem, / vinum / quem tibi offerimus, fructum terrae / vitis / et manuum hominum, ex quo nobis fiat panis vitae / potus spiritalis /".

Je zbytečné zdírazňovat naprostou neurčitost obou výrazů - /chléb života a duchovní nápoj/, které mohou znamenat všechno možné. Setkáváme se s touž závažnou dvojsmyslností jako v definici mše. Tam je Kristus přítomen mezi svými jen duchovně, zde pak se chléb a víno mění "duchovně", ne podstatně. U přípravy obětních darů narážíme opět na podobnou dvojsmyslnou hru, která spočívá ve vypuštění obou podivuhodných modliteb. Modlitba "Deus, qui humanae substantiae dignitatem..." připomíná původní stav nevinnosti člověka a poukazuje na jeho nynější stav potřeby vykoupení krví Kristovou. Je to diskretní a přesná rekapitulace celé ekonomie spásy od Adama až po přítomnou dobu. Tato ekonomie spásy byla podivuhodně potvrzována smírným obětováním kalicha, aby "cum odore suavitatis" vystoupil až před tvář božské velebnosti, o jejíž blahovůli se prosí. Poněvadž tedy v novém mešním řádu je při eucharistické modlitbě potlačeno trvalé vztahování na Boha, nerozlišuje se tu už nijak mezi božskou a lidskou obětí.

Když se zavrhne uhelný kámen, musejí se vystavět umělé opory. Když se potlačí skutečná účelnost, musí se najít fiktivní. A tak dochází ke gestům, které mají zdíraznit jednotu mezi knězem a věřícími. Tak dochází k nadřazování obětních darů pro chudé a pro Církev nad oběť hostie, což zabíhá až do směšnosti. Původní jedinečnost obětování hostie se úplně ruší. Účast na obětování Beránka se stává shromážděním lidumilů a dobročinným banketem.

P o d s t a t a o b ě t i .

Tajemství kříže se tu už jasně nevyjadřuje, ale zatemňuje se tak, aby je už lid nepoznával. Důvody jsou tyto:

1. Smyslem tak zvané "prex eucharistica" jest podle nového mešního řádu, "ut tota congregatio fidelium se cum Christo conjungat in confessione magnalium Dei et in oblati-

one sacrificii". O jakou oběť se jedná? Kdo je obětující? Žádná odpověď na tyto otázky. Samotná "prex eucharistica" odpovídá na počátku takto: "Nunc centrum et culmen totius celebrationis initium habet, ipsa nempe prex eucharistica, prex scilicet gratiarum actionis et sanctificationis". Účinky se tu nahrazují příčinami o nichž nezapadne ani slovo. Výslovná zmínka o účelu oběti v modlitbě "Suscipe", která je odstraněna, není ničím nahrazena. Změna formulace prozrazuje změnu nauky.

2. Důvodem tohoto nezděrazňování oběti není nic jiného než potlačení ústřední úlohy skutečné přítomnosti, kterou dosavadní liturgie vyjadřovala nad slunce jasněji. Jen jedna zmínka tu je jako jediný citát Tridentského koncilu, a sice v poznámce / n. 241, poznámka 63/, a ta se vztahuje na skutečnou přítomnost jako na pokrm/ pokud je způsobem požívání/. Nikde se však nečiní zmínka o skutečné přítomnosti Kristově s tělem, krví a Božstvím v předpokladných způsobech. Slovo "transsubstantiace" je úplně ignorováno. Vynechává se vzývání třetí Božské Osoby "Veni Sanctificator"/, aby sestoupila na obětní dary podobně jako sestoupila do lána Panny, aby tam vykonala zázrak božské Přítomnosti. To dokonale zapadá do celé té soustavy zamlčování a postupného popírání skutečné přítomnosti. Vynechává či odstraňuje se:

genuflexe, z nichž pro kněze zůstávají jen 3 a jedna/ s výjimkami/ pro lid, při proměňování, purifikace prstů kněze v kalichu, chránění těchto prstů od jakéhokoli profánního doteku po proměňování, purifikace nádob, která nemusí následovati ihned a nekoná se na korporálu, palla zakrývající kalich, vnitřní pozlacení posvátných nádob, konsekrace přenosného oltáře, konsekrovaný kámen a ostatky v přenosném oltáři a na "stole", když se oběť nekoná na posvěceném místě. / Toto rozlišování nám zajišťuje právo na "eucharistické hostie" v soukromých domech./, tři oltářní příkrývky se omezují na jednu, díkyčinění v kleče / nahrazuje se groteskním "poděkováním" sedícího kněze a věřících, čímž se přijímání ve stoje dostává stejně pomateného zakončení/, všechny staré předpisy pro případ upadnutí posvěcené hostie se omezují na téměř sarkasticky znějící pokyn "reverenter accipiatur" /n. 239/;

toto všechno urážlivě potvrzuje nevyslovené odmítnutí víry v dogma o skutečné přítomnosti.

3. Funkce oltáře. Oltář se téměř soustavně nazývá stolem a předepisuje se, aby byl oddělen od stěny, tak, aby se dal obcházet a mše mohla býti sloužena "tváří k lidu". Stanoví se, že stůl musí býti středem shromáždění věřících, tak, aby přitahoval spontánně jejich pozornost. Srovnáme-li nn. 262 a 276, vidíme, že se vylučuje uchovávání Nejsvětější

Svátosti na tomto "oltáři". To prozrazuje nenapravitelné oddělování /dichotomii/ mezi přítomností Věčného a Nejvyššího kněze v celebrantovi a přítomností, která se uskutečnila svátostně. Posud to byla jedna a táž přítomnost.

Poznámka:

"Oddělovat svatostánek od oltáře znamená oddělovat dvě věci, které svou podstatou patří k sobě" / Pius XII. v září 1956 na mezinárodním liturgickém kongresu Assisi-Rím. /

Nyní se doporučuje chovat Nejvyšší Svátost na jiném místě, kde mohou věřící vyjádřit soukromou zbožnost, jakoby se jednalo o nějakou relikvii. Při vstupu do kostela tedy už to nebude svatostánek, který upoutá náš pohled, ale holý stůl. Zde se opět staví proti sobě zbožnost soukromá a liturgická, oltář se staví proti svatostánku.

Naléhavé doporučení, aby se posvěcené způsoby rozdělily při téže mši a posvěcovat chléb ve větším množství tak, aby jej mohl kněz přijat alespoň s částí věřících, ještě zdůrazňuje opovržení ke Svatostánku a celé eucharistické zbožnosti mimo mši svatou. To je další odklon od víry ve skutečnou přítomnost, pokud trvají posvěcené způsoby.

Proměňovací slova. Stará proměňovací formule byla vlastně sakrální a ne vyprávěcí a vyznačovala se především třemi věcmi :

a/ text mabyi převzat z Písma Svatého doslovně. Pavlovská vložka "mysterium fidei" byla bezprostředním vyznáním víry kněze v tajemství, které se uskutečňuje skrze Církev prostřednictvím jeho vlastního hierarchického kněžství :

b/ interpunkce a typografická úprava. To znamená, že tečka a nový začátek věty označuje přechod od způsobu vyprávěcího k sakramentálnímu a afirmativnímu. Svátostná slova jsou tučně výtiskována uprostřed stránky a často i v odlišné barvě a tak jsou zřetelně oddělena od historické souvislosti. Toto vše moudře dodávalo proměňovací formuli vlastní a autonomní hodnotu ;

c/ Anamnese /" Haec quotiescumque feceritis . . ."/ se vztahuje na působícího Krista a ne na pouhou vzpomínku na něho nebo na onu událost. Je to výzva pamatovat na to, co činil a jak to činil a ne jen na jeho osobu a na poslední večeři. Pavlova formule / "To činite na mou památku"/, která má nahradit původní a která se má denně v lidovém jazyce hlasitě pronášet, vyvolá v rozumu věřících nenapravitelný dojem, že památka Kristova je zakončení eucharistického úkonu, zatím co ve skutečnosti jest teprve jeho počátkem. Závěrečná myšlenka vzpomínkové slavnosti tak brzy zaujme místo myšlenky svátostného úkonu.

Dnes se zdůrazňuje vyprávěcí způsob formule "narratio institutionis" / n. 55 d/, a ještě se zesiluje definicí

anamnese, kde se praví, že " Ecclesia memoriam ipsius Christi agit". Církev slaví památku samotného Krista.

4. Krátce shrnuto : Theorie navrhovaná pro epik-
leji, úprava konsekračních slov a anamnese, mají za nás-
ledek úpravu " modus significandi " /významu/ proměňova-
cích slov. Tato slova se teď vyslovují /od kněze/ jako
součást historického vyprávění a ne jako výraz kategoric-
kého a afirmativního soudu, který je pronášen od toho, v
jehož osobě / kněz/ jedná: " Hoc est Corpus meum" a ne
"Hoc est Corpus Christi".

Poznámka:

Proměňovací slova, jak byla v novém mešním řádu uvedena,
mohou býti platná v důsledku úmyslu kněze. Mohou však ta-
ké býti neplatná, protože už neplatí " ex vi verborum "
nebo ještě výstižněji : v důsledku " modus significandi",
jaký dosud ve mši svaté měla. Kněží, kteří netudou mít už
tradiční vzdělání a kteří se svěří novému mešnímu řádu s
úmyslem činit to, co chce Církev / ovládaná novým "duchem",
pozn. překladatele, budou ještě platně konsekrovat ?

Je možno o tom pochybovat.

5. K tomu přistupuje aklamace, kterou má lid recitovat
hned po proměňování : " Mortem tuam annuntiamus, Domine . .
donec venias" " Smrt tvou zvěstujeme, Pane, dokud nepřij-
deš" a která, zastřena eschatologismem, zavádí další dvoj-
smyslnost co do skutečné přítomnosti. Bez přerušení souvis-
losti se zde mluví o druhém příchodu Kristově na konci
času právě v okamžiku, kdy je podstatně přítomen na oltáři,
jako by to nebyl jeho pravý příchod, nýbrž až ten, jež
očekáváme na konci času.

Ještě zřetelnější je to ve fakultativní aklamaci
č. 2 /Appendix/ : " Quotiescumque manducamus panem hunc et
calicem bibimus, mortem ^{tuam} annuntiamus, Domine, donec venias".
Zde dosahují různé reality obětování, požívání, skutečné
přítomnosti a druhého příchodu Kristova největší dvojsmysl-
nosti.

U s k u t e č ň o v á n í o b ě t i .

Její čtyři prvky jsou podle pořadí: 1. Kristus, 2. Kněz,
3. Církev, 4. Věřící. V novém mešním řádu jest postavení vě-
řících autonomní/ absoluta/ a tedy zcela falešné. Od defini-
ce mše jako shromáždění věřících až k pozdravu, který proná-
ší kněz k lidu a který má shromážděné obci vyjádřit "přítom-
nost" Páně. Tímto pozdravem a odpovědí lidu prý se projevu-
je tajemství shromážděné Církve. Tedy pravá přítomnost Kris-
tova, ale jen duchovním způsobem a " tajemství Církve", ale

jen jako pouhého shromáždění, které takovou přítomnost oznamuje a vyprošuje.

To se pořád opakuje : Společenský ráz mše je fanaticky zdůrazňován. Neslýchané je rozlišování mezi " missa cum populo" a " missa sine populo". V definici " oratio universalis seu fidelium " se ještě jednou zdůrazňuje " kněžský úřad lidu", což je dvojsmyslné, neboť se zamlčuje jeho podřazení úřadu kněze, který je nad to jakožto posvěcený prostředník tlumočnickem lidu v modlitbě " Te igitur" a v obou "Memento ".

V "Prex eucharistica III "/" Vere sanctus," p. 123/ se k Pánu promlouvá: " populum tibi congregatum non desinis , ut a solis ortu usque ad occasum oblatio munda offeratur nomini tuo", což snadno přivádí na myšlenku, že nepostradatelným činitelem při mši není kněz, ale lid. Poněvadž se tu přesně neříká, kdo obětuje, jeví se lid jakoby byl sám vybaven autonomním kněžským plnomocenstvím. Ještě krok dále a nikoho by nepřekvapovalo, kdyby bylo lidu dovoleno v dohledné době, aby pronášel spolu s knězem proměňovací slova. To se ostatně už tu a tam děje.

ad 2. Postavení kněze se snižuje na minimum, mění a fašuje. Především ve vztahu k lidu, jemuž má být pouhým "předsedou" nebo " bratrem" a tak se také nejčastěji označuje, ačkoliv je ve skutečnosti posvěceným knězem, který celebruje " in persona Christi". Potom ve vztahu k Církvi, neboť se označuje jako "quidam ex populo"/ někdo z lidu/. V definici epiklese se vzývání připisuje anonymně Církvi. Úloha kněze je zrušena.

Při Confiteor, které se stalo kolektivním, není už kněz soudcem, svědkem a přímluvčím u Boha ; je tedy logické, že se mu už neukládá, aby udělil absoliuci, která je fakticky odstraněna. Kněz je " integrován" s "bratřími". Tak ho dokonce jmenuje ministrant ve mši " sine populo ".

Již před touto poslední reformou byl odstraněn významný rozdíl mezi přijímáním kněze- což je okamžik, kdy se Nejvyšší a Věčný Kněz a ten, který jednal v jeho osobě, nejúže sjednocují /čímž se oběť dokonává/-a přijímáním věřících. V novém mešním řádu se vůbec nevyskytuje ani slovo o posvěcující moci kněze, o jeho posvěcujícím úkonu a o skutečné přítomnosti eucharistické, která nastává skrze kněžský úkon. Zdá se, že katolický kněz už není nic víc než nějaký protestantský farář.

Odstranění nebo jen fakultativní užívání mnoha parament / v některých případech stačí alba a štola, n.298/, ještě více zastínují původní stejnorodost s Kristem. Kněz už není vybaven mocí, kterou od Něho dostal. Je to už jen obyčejný člověk, snad s akademickým titulem, který se sotva jednou nebo dvěma známkami liší od ostatních. Zde se opět podobně jako při "opposici" oltářů / hlavního a stolu/-odděluje od sebe to, co Bůh spojil, totiž jediné Kněžství od Slova Božího.

ad 3. Vztah Církve ke Kristu. V jediném případě a sice ve mši "sine populo", se připouští, že mše je " actio

Christi et Ecclesiae", kdežto ve mši "cum populo" se na to poukazuje jen za účelem "památky na Krista" a aby přítomní byli posvěceni. "Presbyter celebrans... populum sibi sociat in offerendo sacrificio per Christum in Spiritu Sancto Deo Patri" / n. 60/, ačkoliv ve skutečnosti se lid spojuje s Kristem, který se sám "per Spiritum Sanctum Deo Patri" obětuje.

V této souvislosti je nápadné: porážlivé vypuštění klauzule "per Christum Dominum nostrum", této garancie vyslyšení, která byla Církvi dána pro všechny časy, dále fanatický "paschalismus", jako by rozdělení milosti nemělo ještě jiné, stejně důležité aspekty, pochybný a pomatený eschatologismus, jímž se propůjčení jisté reality, totiž milosti, které je stále a na věky, omezuje na časnou dimenzi. Mluví se o "lidu na cestě" o "putující Církvi" jenom, pro Boha, ne o Církvi bojující proti "potestas tenebrarum" - to vše směrem k budoucnosti, která už není vázána na věčnost / a v důsledku toho ani na přítomnou věčnost/, ale na pravou a vlastní časnou budoucnost.

Jedna, svatá, katolická a apoštolská církev jako taková je pokračována ve formuli, která / v "Prex eucharistica IV" / nahraňuje modlitbu římského kanonu "pro omnibus orthodoxis atque catholicis et apostolicis fidei cultoribus". Ti už nejsou nic víc a nic méně než čas "omnium qui te quaerunt corde sincero".

V Mementu za zemřelé se už o nich nemluví jako o těch, kteří odešli "cum signo fidei et dormiunt in somno pacis", ale jen jako o těch, kteří "obierunt in pace Christi tui". Za nimi následuje - za zřejmé ztráty pojmu jednoty a viditelnosti - zástup "omnium defunctorum quorum fidei tu solus cognovisti". V žádném z nových kánónů není ani nejmenší náznak nějakého atavu utrpení a potřeby pomoci u zemřelých, čímž se opět podkopává víra ve smírnou a vykupitelskou povahu mešní oběti.

Různá opomenutí soustavně derakralisují a znehodnocují tajemství Církve, která se již nechápe jako posvátná hierarchie. Andělé a archandělé se ve druhé části Confiteor redukují do anonymity. Z první části zmizel jako svědek a soudce Michael. Zmizely také všechny zmínky o řádech andělských z nové preface "Prex II". v Communicantes je vynechána vzpomínka na papeže a svaté mučedníky, na nichž se zakládá římská církev a kteří byli bezpochyby zprostředkovateli apoštolské tradice, kterou zdokonalili v tom, co se později, za sv. Řehoře Velikého, stalo římskou mší. V "Liberam nos" je vynechána zmínka o Panně Marii, apoštolech a všech svatých, jako by jejich přísluha nebyla ani v nebezpečí žádoucí.

Jednota Církve je až k nesnesitelnosti kompromitována tím, že v celém novém mešním řádu / s jedinou výjimkou "Communicantes" římského kánónu / odpadly zmínky o apoštolech Petrovi a Pavlovi, zakladatelích římské církve, jakož i ostatních apoštolů, tedy o základu a známce jediné a obecné Církve.

Zřejmý atentát na dogma o obcování svatých je vypuštění všech pozdravů a požehnání na konci, celebruje-li kněz bez ministranta. "Ite missa est" odpadá i při mši /sine populo/, sloužené s ministrantem.

Dvojí confiteor vyjadřovalo, že se kněz v rouše služebníka Kristova uznává nehodným slavit "mysterium tremendum", při němž / v "Aufer a nobis" / vstupuje do "svatyně svatých" a prosí o přímluvu / v "Oramus te, Domine" / pro zásluhy svatých, jejichž ostatky jsou uloženy v oltáři. Obě tyto modlitby byly odstraněny. Zde platí totéž, co už bylo řečeno o dvojím Confiteor a dvojím přijímání.

Podmínky pro slavení mše, které zdůrazňovaly svatost věci, byly zprofanovány. Slouží-li se mše mimo kostel, může být oltář nahrazen pouhým stolem bez posvěceného oltářního kamene s relikviemi, stačí jedna pokrývka / nn. 260, 265/. Zde platí totéž, co bylo řečeno v souvislosti se skutečnou přítomností. Je to rozdělování "hostiny" a "oběti" od "Večeře Páně", od samotné skutečné přítomnosti.

Desakralisace je prohnane vymyšlena hlavně v novém, groteskním způsobu obětování. Zdůrazňuje se chléb, místo nekvašeného chleba. Ministrantům a laikům při přijímání pod obojí způsobou se dovoluje dotýkat se posvátných nádob. V kostele se vytváří neuvěřitelná atmosféra, když se budou neustále střídát kněz, diacon, subdiacon, předříkavač, komentátor / jímž se asi teď stane kněz, poněvadž je stále povzbuzován, aby "vysvětloval", co právě dělá /, lektori, muži a ženy, když ministranti a laici budou přijímat věřící u vchodu a uvádět je na místa, budou konat sbírky, přinášet a třídit dary.. V tomto písmáckém šílení představuje před nás protistarozákonní a protipavlovská "mulier idonea", která bude poprvé v tradici Církve oprávněna předčítat lekce a vykonávat jiná "ministeria, quae extra presbyterium peraguntur" / n. 70/ Koncelebrační manie bude mít za následek zničení eucharistické zbožnosti kněze a zatemní ústřední postavu Krista, který jest jediným knězem a obětí a takto ji nechá rozplynout v kolektivní přítomnosti koncelebrantů.

Omezili jsme se na sumární rozbor nového mešního řádu a jeho povážlivých odchylek od theologie katolické mše. Poznámky se týkají jen těch typických známek. Úplné zhodnocení všech záležitostí, nebezpečí, jakož i všech ostatních duchovně a psychologicky rozkladně působících prvků, které tento dokument obsahuje, by vyžadovalo mnohem podrobnějšího rozboru textu i rubrik. Poněvadž nové kánony byly už opět podrobeny důkladné kritice od směrodatných míst, pouze jsme je přehlédlí a při tom jsme zjistili, že druhý pohorsuje i věřící svou krátkostí. O něm by se dalo

napsat kromě jiného, že ho klidně může používat i kněz, který nevěří v transsubstanciaci a v obětní ráz mše, a který by tedy byl použitelný i pro protestantského faráře při jeho bohoslužbě.

Nový misál byl v Římě označen jako záležitost "především pastorační", jako text "spíše pastorační než právní", na němž mohou biskupské konference spolupůsobit, a to podle okolností v duchu jednotlivých národů. Kromě toho má být I. sekce nové kongregace pro kult odpovědná za vydávání a nepřetržitou revisi liturgických knih. Tak píše i poslední oficiální zpráva liturgických institutů v Německu ve Švýcarsku a v Rakousku: "Latinské texty musí být přeloženy do jazyků různých národů a "římský styl" musí být přizpůsoben individualitě místních církví. To, co bylo pokládáno za něco nadčasového, se musí uvést do proměnlivé souvislosti s konkrétní situací v neustálém toku universální církve a myriad jejích obcí".

Apoštolská konstituce sama zasazuje smrtelnou ránu universální řeči, mimo jiné také proti výslovnému přání II. vatikánského koncilu. Konec latiny je tedy hotová věc, z něhož logicky vyplývá i konec gregoriánského chorálu, který II. vat. koncil uznal za "liturgiae romanae proprium" a rozhodl, aby "principem locum obtineat". Nový obřad se tedy jeví od počátku jako pluralistický a experimentální a vázaný na místo a dobu. V čem tedy bude pozůstávat jednota víry, když jest jednou pro vždy zničená jednota kultu, z níž vyrůstá jednota víry a o níž se vždy mluvilo jako o něčem podstatném, co se musí nekompromisně hájit? Je jasno, že nový mešní řád už nechce vyjadřovat víru Trientského sněmu, s níž je však katolické svědomí navždy svázáno. Opravdový katolík jest tedy počínajíc prohlášením nového mešního řádu postaven před tragickou nutností volby /mezi vírou a heresí zavánějícím novotvarem, pozn. překl./

Konstituce výslovně poukazuje na bohatství zbožnosti a naukového obsahu, který nový mešní řád převzal od východních církví. Výsledek je však takový, že věřícího východního obřadu jen odpuzuje. Tak vzdálený, ba protichůdný je nový mešní řád duchu východního obřadu. Tak zvané ekumenické příspěvky nového mešního řádu se omezují na mnohost anafor /kánonů/, což jistě nijak nepřispívá k jejich kráse a velikosti, na přítomnost jáhna a na přijímání pod obojí způsobou. Naproti tomu, jak se zdá, vědomě vyloučeno vše, co v římské liturgii bylo nejpodobnější východnímu obřadu. Současně byl nový mešní řád zbaven všeho nezaměnitelného a jedinečného římského rázu tím, že z něj bylo odstraněno vše, co mu bylo vlastní a co tvořilo jeho duchovní hodnotu. To vše bylo nahrazeno prvky, které se blíží jen jistým reformovaným obřadům /a to ani ne těm, které jsou katolicismu nejbližší/, čímž byl celý mešní řád degradován. To všecko odpuzuje východní církev od katolicismu stejně jako všechny poslední reformy.

Zato se bude nový mešní řád jistě líbit všem skupinám, které se pohybují na okraji odpaďu, těm, kteří pustoší

Církev tím, že nahlodávají její organismus, jednotu učitelského řádu, jednotu liturgickou, mravní a disciplinární a tím vyvolávají v Církvi dosud nebyvalou duchovní krizi.

Svatý Pius V. se postaral o vydání Římského misálu, aby, / jak sama konstituce " Missale romanum " vzpomíná/, byl nástrojem jednoty katolíků. Ve shodě s předpisy Tridentského sněmu měl tento misál vyloučit veškeré nebezpečí bludu proti víře, která byla tehdy napadena protestantskou reformací. Pohnutky svatého papeže byly tak závažné, že posvátná formule, kterou je zakončena příslušná bulla /*Quo primus*, 13. VII. 1570/, snad nikdy nebyla tak oprávněná, jako v tomto případě, neboť byla současně prorocká: "Kdyby se však někdo odvážil toto napadnout, vystaví se hněvu všemohoucího Boha a jeho svatých apoštolů Petra a Pavla ". V tiskovém sále Vatikánu se při presentaci nového mešního řádu drze tvrdilo, že důvody Tridentského sněmu už neplatí. Ve skutečnosti však, a to tvrdíme bez nejmenších rozpaků, platí dosud, ba platí ještě mnohem více. Právě proto, aby bránila záludnostem, které po staletí ohrožovaly čistotu pokladu víry, musila Církev zřídit kolem něho inspirované ochranné zdi svých dogmatických definic a naukových prohlášení. Tyto pak mají bezprostřední vliv na kult, který se tak stal nejúplnějším monumentem její víry. Když se však chce za každou cenu tento kult vrátit do doby prvotní Církve tím, že se bezohledně obnovuje jakoby ve zkumavce, znamená to, že to, co kdysi mělo půvab původní spontánnosti, je zbavováno všech svých theologických ochranných valů ve smyslu onoho " nezdravého archeologismu", který odsoudil Pius XII. tak energicky a jasnovidně, jak bohužel zjišťujeme. Současně se takto liturgie zbavuje vší krásy, kterou získala během staletí, a to v době, která je snad nejkritičtější z celých církevních dějin.

Dnes se už v Církvi i mimo ni oficielně připouští existence schismat. Jednota Církve už není jen ohrožena, ale tragicky kompromitována, při čemž bludné nauky proti víře vystupují zcela otevřeně a nesnaží se už jen nenápadně proniknout pomocí liturgických zlořádů a poblouzení, což se také přiznává. Opouští-li se tedy celá liturgická tradice, která po čtyři století byla zárukou jednoty kultu a nahrazuje-li se jinou, která, jak uvidíme, je výrazem odpadu a záminkou pro mnoho svévolností, které se mlčky schvalují, která se nad to hemží záludnostmi i bludy proti čistotě katolické víry, pak je to, nejmírněji řečeno, nepředstavitelná chyba.

Přeložil Dr. Miloslav Skácel.

Leges insolubiles et decisiones irreformabiles in memoriam revocandas:

1. C. Tridentinum, sess. XXII., Decr. de Missa, can 9.:

Kdo by řekl, že je nutné upustit od obřadu Římské Církve, podle něhož se část kánonu a proměňování slova vyslovují tiše nebo že by se měla mše sloužit jen lidovým jazykem, anathema sit. /Denz. Schön. 1749/

2. Bulla Pia V. "Quo primum" z 19.VI.1570 (otištěná v každém misále):

"...stanovíme a nařizujeme touto navždy platnou konstitucí, že k tomuto našemu misálu, nedávno vydanému, nikdy nesmí být nic přidáno, nic utráno nebo změněno ... Nařizujeme tedy všem ... ať už mají jakoukoliv církevní hodnost, ať zpívali a četli mši podle obřadu, způsobu a normy, která je Námí teď tímto misálem uložena a ať se nedvažují při slavení mše užívat jiných obřadů nebo modliteb kromě těch, které jsou v tomto misále obsaženy... Žádnému člověku tedy není dovoleno ... toto naše prohlášení, ustanovení a nařízení ... porušovat nebo proti němu jednat ... Kdo by se o to pokusil, vystavuje se hněvu všemohoucího Boha a blažených apoštolů Petra a Pavla.

3. Bulla Klementa VIII. ze 7.VII.1604 (rovněž v misále otištěná):

"Poněvadž Nejsvětější Svátost Oltářní, již náš Kristus Pán činí účastným svého svatého těla a skrze níž zůstává s námi až do skonání věků, jest největší ze všech svátostí, která se koná ve mši svaté... jest jistě zcela vhodné, abychom my, kteří jsme jedno v jednom těle, jímž jest Církv a máme účast na jednom těle Kristově, užívají při této nevýslovné a strašlivé oběti jednoho způsobu slavení a zachovávali jediné pravidlo a obřad...

4. Jiného názoru je holandský katechismus, v jehož německém překladě na str. 257 čteme:".. Poselství Ježíšovo mělo tam zakořenit ve vlastní řeči, ve vlastním rouše a ve vlastním obřadu. Tak to dělal na př. de Nobili v Indii... Bylo však příliš mnoho misionářů, kteří byli proti tomu, aby noví křesťané slyšeli a jednali podle svého vlastního utváření. Tyto události se nazývají sporem o obřady v Asii v 17. a 18. století." Svátá Stolica však zavrhlá takové "aggiornamento". Definitivně to učinil Benedikt XIV. konstitucí "Ex quo singulari" z 11.7.1742, kde čteme: "§ 11. Vzhledem k tak slavnostní apoštolské konstituci, již Klement XI. učinil konec této kontraversi /"Ex illa die"/, zdálo se vhodné a spravedlivé, aby ti, kteří tvrdí, že nejoddaněji ctí autoritu Sváté Stolice /jesuité, pozn. překl./, pokorně a poslušně se podrobili jeho rozsudku a už nereptali. Avšak tyto neposlušní a úskoční lidé se domnívali, že se mohou vyhnout zachování této konstituce z toho důvodu, že má titul nařízení, jako by neměla závaznost ne z ruš i t ě l n ě h o zákona, ale příkazu toliko církevního...

§ 12. Poněvadž však vidíme, že tato konstituce se týká čistoty křesťanského kultu, jež chce uchovat neporušeným od jakékoliv poskvrny pověry, nijakým způsobem nemůžeme strpět, že je tu někdo, kdo se odvažuje drze jí odporovat a jí opovrhovat, jakoby neobsahovala nejvyšší rozhodnutí Apoštolské Stolice a to, o čem se v ní jedná, se netýkalo náboženství, ale bylo samo o sobě indiferentní nebo mělo ráz měnitelného disciplinárního příkazu: Proto z moci udělené Nám od všemohoucího Boha... přiznáváme jí /konstituci "Ex illa die" Klementa XI./... plnou a všestrannou autoritu apoštolské konstituce a prohlašujeme ... n o c í této naší navždy platné apoštolské konstituce...

5. Další pokus o "aggiornamento" a přizpůsobení se potřebám tehdejšího "dnešního člověka" provedla synoda pistojská r. 1786. Avšak Pius VI. v apoštolské konstituci "Auctorem fidei" z 28.VIII.1794 zavrhl 85 vět této synody, na př.:

věta 33. požadující "návrat liturgie k jednodušším obřadům, její recitování lidovým jazykem a hlasitě" jakoby platný liturgický řád, přijatý a schválený Církví, vyplýval z částečného zaneřádání zásad, jimiž má býti řízena /je censurována jako:/"opovážlivá, urážející zbožný sluch, urážlivá pro Církev a přející výtkám, které proti ní vznášejí heretické" /Denz.2633./

věta 66. tvrdící, že je proti apoštolské praxi a úmyslům Božím, jestliže se lidu neumožňuje, aby spojoval svůj hlas s hlasem celé Církve, "míněná jako požadavek zavedení lidového jazyka do latinských modliteb /je censurováno jako:/"falešná, opovážlivá, rozvracející řád předepsaný pro slavení tajemství a snadno plodící mnohá zla" /Denz. 2666./

Konstituce končí: "Nařizujeme tedy všem v Krista věřícím obojího pohlaví, aby se neodvažovali takto smýšlet nebo hlásat či vyučovat řečeným větám, proti nimž jsme se v této naší konstituci vyslovili. Kdokoliv by je všechny nebo některou z nich hájil, jim vyučoval, vydával nebo o nich soukromě či veřejně diskutoval, leč by je chtěl vyvracet, podléhá církevním censurám a ostatním trestům, právem stanoveným proti podobným přestupníkům, a to ipso facto, sine ulla declaratione. /Denz. Schön. 2694./

6. Jan XXIII. v apoštolské konstituci "Veterum sapientia" z 22.II.1962 praví: "U vědomí naší autority stanovíme a nařizujeme, ať biskupové...s otcovskou pečlivostí brání, aby žádní novotáři mezi jejich podřízenými nepsali proti užívání latiny ve vyšších posvátných studiích a v posvátných obřadech,... aby nezlehčovali a křivě nevykládali vůli Svaté Stolece v této věci..."

7. Všechny tyto konstituce jsou nezměnitelné /perpetuo valiturae/, protože: "jest nejužší vztah mezi dogmatem a posvátnou liturgií a rovněž mezi křesťanským kultem a posvěcováním lidu. Proto Coelestin I. spatřoval v úctyhodných liturgických formulích vyslovené pravidlo víry. Praví totiž: "...dbejme i svátostných kněžských modliteb, které pocházejí od apoštolů a na celém světě v celé Církvi jsou jednotně konány, aby zákon víry byl určen zákonem modlitby." /Denz.246./

Pius XI. v apoštolské konstituci "Divini cultus" z 20.XII.1929 /Denz. 2200./

8. II. nicejský koncil, can. 14.: "Poněvadž vidíme, že někteří klerikové, kteří sice přijali tonsuru, le však svěcené /episcopi manuimpositionem/, přesto při bohoslužbách čtou z kazatelny, k čemuž nemají kanonického oprávnění, nedovolujeme tímto ustanovením, aby se tak dělo... Kdo by nepřijal náš svatý a všeobecný koncil, ale jakýmkoliv způsobem proti jeho ustanovení jednal, anathema sit a Patre et Filio et Spiritu Sancto ac universalibus septem synodis." /Nicaeum II., Acotio VI., Mansi, tom. XIII., 350 E/

9. "Apoštolské a církevní tradice a ostatní observace a konstituce téže Církve rozhodně a pevně uznávám a přijímám. /Denz.1863/. "Rovněž všechno ostatní, co bylo posvátnými kánony a ekumenickými koncily /především tridentského a I. vatikánského/ podáno, definováno a prohlášeno...bez pochybností přijímám a vyznávám. Současně vše, co jim odporuje, jakož i všechny herese od Církve odsouzené a prokleté, rovněž odsuzuji, zavrhuji a proklínám. /Denz. 1869/

"Tuto pravou katolickou víru já N. slibuji, připovídám a přísahám zachovávat a vyznávat, učit a hlásat...tak mi dopomáhej Bůh a toto svaté evangelium." /Denz.1870/

Professio fidei tridentino-vaticana.

Pavel VI. hájí svou mši

v projevu ze dne 27.IX.1969. Referuje o něm pam "W" ve vánočním čísle Kato-lických novin a snaží se bagatelisovat námitky, obsažené v memorandu kardinála Ottavianiho, aniž by se namáhal alespoň stručně je vypočítat. To je ostatně zcela pochopitelné, poněvadž pouhý jejich výpočet by značně ztížil obhajobu neobhajitelného. Pozoruhodný je v tomto článku následující argument "ad hominem": Ti, kteří se dovolávali papežské autority v záležitosti encykliky "Humanae vitae" by se měli sklonit před touž autoritou, když nadekretovala "polyvalentní" ekumenickou mši, která, jak s netajenou chloubou oznámil i "Osservatore Romano", vyhovuje i protestantům. Postřeh, že antikoncepce a mše papeže Pavla VI. mají tytéž odpůrce (a zřejmě i příznivce), je jistě naprosto správný. Jakožto odpůrci obou zmíněných praktik odpovídáme:

Hájíme encykliku "Humanae vitae" proto, že vyjadřuje tradiční nauku Církve, která byla ostatně mnohem pádněji obhájena encyklikou "Casti connubii" a současně anathematizujeme nový mešní řád proto, že je to zrada téže tradice ve věci mnohem důležitější. Není totiž pravda to, co předstírá Pavel VI. ve svém projevu z 19.XI. jakoby římský misál byl libovolný výtvar Pia V., který nabyt povahy "zvyklosti". Tento misál není také "svobodný" výraz naší víry, nýbrž obsahuje více než tisíciletý způsob slavení Božské oběti podle latinského obřadu, který byl svatým Piem V. prohlášen za nedotknutelný a neměnitelný.

Není také pravda, že nový mešní řád odpovídá vůli II. vatikánského koncilu. V příslušné konstituci není ani náznak něčeho, co by se podobalo reformě mše ve smyslu "missa normativa" nebo nového mešního řádu. Rovněž úplné potlačení latiny v novém mešním řádu, které Pavel VI. nazývá ve svém projevu z 19.XI. - "nedocítenou obětí", lze velmi těžko vykládat jako provedení zásady, vyslovené v Konstituci o liturgii: "užívání latinského jazyka...budiž zachováno."

Není konečně pravda, co říká Pavel VI. v témže projevu, že totiž nový mešní řád učinil konec nejistotě a svévolnostem, neboť jak se o tom zmiňuje memorandum kardinála Ottavianiho, má se I. sekce příslušné kongregace zabývat neustálou "revisí" liturgických knih, patrně aby liturgie nezůstala ani krck za "dobou".

Nechť nám tedy přátelé antikoncepce a nového mešního řádu nezazlívají, ocitujeme-li ve vši úctě na příslušnou adresu dva výroky sv. Řehoře Velikého:

1. "Řád spravedlnosti a rozumu vyžaduje, aby ten, kdo si přeje, aby jeho nařízení byla zachována, sám nade vši přchybnost zachovával vůli a ustanovení svých předchůdců" /list 53. biskupům Montanovi a Tomášovi, Migne, 187, 1323 B/C./
2. "Jestliže tedy nezachováváte kánony a chcete podvracet ustanovení předků, nepoznávám, kdo jste" /list 53. biskupu Janovi, Migne 77/663/.

Dr. Miloslav Skácel